

Hoe gaat met de jeugdigen in de ruim 450 Nederlandse gemeenten? Wat doen gemeenten met kinderrechten? **Hoe** pakt een onderlinge vergelijking van de gemeenten uit?

Kinderen in Tel brengt de rangorde van de gemeenten in kaart: welke gemeenten doen het goed en welke gemeenten moeten zich verbeteren?

Het lokale jeugdbeleid verdient een stevige impuls bij de start van een nieuwe zittingstermijn van de bijna 10.000 gemeenteraadsleden van Nederland. Bij het collegeakkoord voor de komende vier jaar horen meetbare afspraken over het jeugdbeleid.

De rechten van kinderen vormen de basis van het lokaal jeugdbeleid. De kinderrechten zijn internationaal in een verdrag vastgelegd, maar moeten ook lokaal worden toegepast. Kinderen hebben goede voorzieningen nodig, hebben recht op bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing en kinderen moeten meedoen in de samenleving.

Unicef, Jantje Beton, Verwey-Jonker Instituut, Stichting Kinderpostzegels en Defence for Children International geven met deze brochure een handreiking aan de nieuwe gemeentebesturen. **Een uitnodiging om – samen met de jeugd – te werken aan jeugdbeleid waarin de kinderen en jongeren tot hun recht komen.**

www.kinderenintel.nl

Kinderrechten als basis voor lokaal jeugdbeleid

Een handreiking voor gemeentebestuurders

Kinderen in Tel

2006

Jeugdwerkloosheid
Jeugdcriminaliteit
Kinderen met onderwijsachterstand
Schoolverzuim
Kinder mishandeling
Kinderen in tehuizen
Kinderen in uitkeringsgezinnen
Kinderen in achterstandswijken
Zuigelingensterfte
Kindersterfte
Tienermoeders
Openbare speelruimte

KINDEREN TELLEN LOKAAL MEE

Hoe is de situatie van jeugdigen in de ruim 450 Nederlandse gemeenten?

Wat doen gemeenten met kinderrechten? Hoe pakt een onderlinge vergelijking van de gemeenten uit?

Welke gemeenten doen het goed en welke gemeenten scoren laag?

Wat kunnen de gemeenten de komende jaren ondernemen om de situatie van jeugdigen in hun gemeenten te verbeteren?

Het project **Kinderen in Tel** presenteert, een rangorde van gemeenten. De scoringslijst laat de verschillen tussen de gemeenten zien. De scoringslijst is opgesteld aan de hand van twaalf indicatoren; de gebruikte data zijn afkomstig van officiële statistieken, vooral van het CBS.

Kinderen in Tel is de Nederlandse versie van *Kids Count*, een project van de Amerikaanse Annie E. Casey Foundation uit Baltimore. Kids Count heeft gelijksoortige vergelijkingen van de Amerikaanse staten gepresenteerd. Kids Count functioneert al langere tijd, zodat ook veranderingen op de scoringslijst inzichtelijk kunnen worden gemaakt. In Nederland gaat het in 2006 om de eerste editie.

De indicatoren van 50 gemeenten met de laagste score zijn ook weergegeven op 'de harde schijf van het lokaal jeugdbeleid'.

Alle gegevens waarop deze scoringslijst is gebaseerd zijn opgenomen in een databoek.

Kinderen in Tel Nederland gebruikt de volgende 12 indicatoren gebruikt:

- Jeugdwerkloosheid
- Jeugdcriminaliteit
- Kinderen met onderwijsachterstand
- Schoolverzuim
- Kindermishandeling
- Kinderen in tehuizen
- Kinderen in uitkeringsgezinnen
- Kinderen in achterstandswijken
- Zuigelingensterfte
- Kindersterfte
- Tiernormoeders
- Openbare speelruimte

De minst succesvolle gemeente op het terrein van het jeugdbeleid heeft in deze scoringslijst nr. 1 gekregen.

De gemeenten die in de lijst met een * zijn per 1 januari 2006 gefuseerd. Het betreft: • Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg vormen nu Katwijk • Sassenheim, Voorhout en Warmond vormen nu Teylingen • Venhuizen en Drechterland vormen nu Drechterland • Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Leersum en Maarn vormen nu Utrechtse Heuvelrug.

OPROEP AAN DE BURGEMEESTERS, WETHOUDERS EN GEMEENTERAADSLEDEN VAN NEDERLAND!

Jeugdbeleid op de lokale politieke en maatschappelijke agenda

Het lokale bestuur kan grote invloed hebben op het leven van alledag van de kinderen en jongeren: sport en spel, welzijn en zorg, onderwijs en educatie, inkomen en werk, wonen en leven. Er is ruimte voor een eigen lokaal jeugdbeleid. Er zijn kaders van landelijke wetgeving en provinciale beleidsvorming, er zijn thema's ondergebracht in regionale en bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden. En last but not least: er is een internationale rechtsstandaard die bepalend is voor beleid en regelgeving betreffende jeugdigen: het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Dit verdrag raakt ook eveneens de gemeenten en geldt dus ook op lokaal niveau. Binnen die kaders kan gewerkt worden aan een jeugdbeleid dat de jeugd tot haar recht doet komen.

Met deze brochure bieden wij u een inhoudelijke en ideologische handreiking en een bron van inspiratie. Daarnaast presenteren wij - volgens twaalf indicatoren - een overzicht hoe goed of slecht de huidige ruim 450 gemeenten het doen met hun jeugdbeleid volgens een twaalfstal indicatoren. Zorg er voor dat uw gemeente de komende jaren beter gaat scoren op deze ladder van het gemeentelijk jeugdbeleid. Het is aan u, lokale bestuurders en volksvertegenwoordigers, ervoor te zorgen om de situatie van kinderen en jongeren in uw gemeente te verbeteren.

Wij roepen de nieuw gekozen gemeenteraadsleden op er voor te zorgen, dat in het collegeakkoord in hun gemeente een sterke paragraaf over het lokaal jeugdbeleid wordt opgenomen. Wij roepen u op binnen zes maanden een plan voor actief jeugdbeleid op te stellen, gebaseerd op het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Kinderen en jongeren worden bij het opstellen en uitvoeren van dit plan betrokken. In het plan komen in samenhang onderwerpen aan de orde als (vrijwillig) jeugdwerk, speelruimte, kinderopvang, preventie van kindermishandeling, jeugdgezondheidszorg, preventie van jeugdcriminaliteit, onderwijsbeleid en jeugdzorg.

Wij roepen de nieuwe Colleges van Burgemeester en Wethouders op de uitvoering van het jeugdbeleid krachtig ter hand te nemen. Jeugdbeleid verdient een aparte wethouder jeugdbeleid, een goede coördinatie, een behoorlijk budget en degelijke regelgeving.

Henk Kasbergen
directeur Jantje Beton

Nelleke Bakkeren-Voogt
directeur Kinderpostzegels

Henk Franken
directeur Unicef Nederland

Stan Meuwese
directeur Defence for Children International

Majone Steketee Verwey Jonker Instituut
Hoofd Onderzoeksgroep Jeugd, opvoeding en onderwijs

Rotterdam	1
Harlingen	2
's-Gravenhage	3
Amsterdam	4
Arnhem	5
Heerlen	6
Dordrecht	7
Roermond	8
Emmen	9
Lelystad	10
Almelo	11
Schiedam	12
Pekela	13
Reiderland	14
Hoogez.-Sappemeer	15
Utrecht	16
Delfzijl	17
Den Helder	18
Nijmegen	19
Enschede	20
Tilburg	21
Leeuwarden	22
Winschoten	23
Delft	24
Appingedam	25
Gouda	26
Bellingwedde	27
Vlissingen	28
Middelburg	29
Groningen	30
Stadskanaal	31
Leiden	32

KINDERRECHTEN ALS BASIS VOOR LOKAAL JEUGDBELEID

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), opgesteld door de Verenigde Naties, is in 1995 voor Nederland van kracht geworden. Bijna alle landen van de wereld hebben het verdrag aanvaard. Iedere 5 vijf jaar moet de regering aan een speciaal VN-Comité rapporteren over de toepassing van het kinderrechtverdrag in het land. Dit Comité is ook zeer geïnteresseerd hoe het verdrag op lokaal niveau doorwerkt.

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind legt de kinderrechten vooral vast in de vorm van zorgplichten van de overheid. Het verdrag heeft betrekking op nagenoeg alle aspecten van het leven van kinderen. De inhoud van het verdrag laat zich verdelen in drie categoriën, de drie P's:

- bescherming van kinderen (*protection*) tegen mishandeling, uitbuiting, geweld en verwaarlozing;
- voorzieningen voor kinderen (*provisions*) op het terrein van onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg en speelruimte;
- meedoen van kinderen aan de samenleving (*participation*) in de vorm van inspraak, hoorrecht, vrijheid van mening, informatierecht.

Het verdrag kan op tenminste drie manieren worden gebruikt:

1. een bruikbaar juridisch instrument in handen van rechters, advocaten en anderen;
2. een pedagogische opdracht voor iedereen die professioneel voor en met kinderen werkt
3. een basis voor jeugdbeleid te gebruiken door jeugdigen, bestuurders en volksvertegenwoordigers.

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind is het fundament voor de manier waarop de samenleving met haar kinderen en jongeren om hoort te gaan. Het IVRK ziet de jeugdigen als burgers-in-de-groei. Kinderen hebben rechten. Ouders, opvoeders en overheden hebben de plicht deze rechten waar te maken.

JEUGDWERKLOOSHEID

Percentage werkzoekende jongeren (16-24 jaar)

landelijk cijfer 2,6 %

Artikel 32 IVRK: **Kinderen mogen niet werken, onder meer omdat het hen belemmert om naar school te gaan.**

Jeugdigen zitten op school of zijn aan het werk. Werkloze jongeren doen geen van beide. Dat is niet goed voor deze jongeren en niet goed voor de samenleving. Terug naar school of naar een werkplek zijn de twee wegen die gevolgd moeten worden. En soms een combinatie in de vorm van stages op leerwerkplekken.

Gemeenten hebben een centrale taak bij de aanpak van jeugdwerkloosheid. De Wet Werk en Bijstand (WBB) is daarbij een nuttig instrument in handen van het lokale bestuur. Aanpak van jeugdwerkloosheid is een kwestie van een ketenbenadering. De partners in deze keten zijn: de onderwijsinstellingen, met name de Regionale Opleidingencentra (ROC's) die de zorg voor het beroepsonderwijs hebben, de afdeling leerplicht van de gemeente, de Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC's) die schoolverlaters zonder werk registeren, de Centra voor Werk en Inkomen (CWI's), die voornamelijk met name een overzicht van de vacatures hebben, de Sociale Dienst van de gemeenten, en het Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen (UWV) die vooral van belang zijn wanneer jeugdigen al een baan (gehad) hebben.

Jongeren van allochtone afkomst hebben speciale zorg nodig, omdat zij geconfronteerd kunnen worden met discriminatie en omdat hun onderwijskwalificatie in veel gevallen ontbreekt of te laag is. Jongeren aan werk helpen is tegelijk het doel en middel van het lokale jeugdbeleid. Wie een baan heeft, zorgt voor zichzelf en is niet afhankelijk van ouders of (zorg)instanties. Een werkplek vinden is een belangrijk sluitstuk in het socialisatieproces: letterlijk je plaats vinden in de samenleving.

ACTIE | STEL PER GEMEENTE OF IN REGIONALE SAMENWERKING EEN PLAN VAN AANPAK TER BESTRIJDING VAN JEUGDWERKLOOSHEID OP

Volgende banen, leer-werkplekken en stages, daar gaat het om! Het is nodig blijvend te investeren in de (bij)scholing van jongeren, óók als het economisch minder gaat. Op termijn zullen deze adequaat geschoolde jongeren hard nodig zijn op de arbeidsmarkt. Overheid, scholen en het bedrijfsleven hebben hierin een belangrijke maatschappelijke én economische taak. Want investeren in jongeren betaalt zich altijd terug! *Louise Elffers, medewerker Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs*

Helmond	33
Eemsmond	34
Almere	35
Eindhoven	36
Dantumadeel	37
Venlo	38
Zwolle	39
Vlagtwedde	40
Haarlem	41
Medemblik	42
Veendam	43
Bolsward	44
Smallerland	45
Kollumerland c.a.	46
Hoogeveen	47
Heerde	48
Sneek	49
Franekeradeel	50
Capelle a.d. IJssel	51
Doesburg	52
Maastricht	53
Schagen	54
Kerkrade	55
Spijkenisse	56
Breda	57
Tiel	58
Grave	59
Deventer	60
Sittard-Geleen	61
Leerdam	62
Roosendaal	63
Rheden	64

JEUGDCRIMINALITEIT en OPENBARE VEILIGHEID

Percentage jongeren in aanraking met justitie

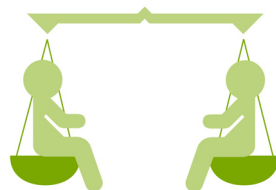
landelijk cijfer 3,3 %

Artikel 40 IVRK: **Kinderen moeten zo veel mogelijk buiten strafrechtelijke procedures gehouden worden; een alternatieve reactie op strafbaar gedrag verdient de voorkeur. Kinderen moeten met respect voor hun mensenrechten behandeld worden.**

Veiligheid is een thema dat veel burgers bezighoudt. Men is verontrust over criminaliteit, terrorisme en veiligheid. De overheid is de hoeder van de openbare orde en veiligheid. Burgers spreken gemeentebesturen aan op de veiligheid.

Veel criminaliteit is jeugdcriminaliteit. Jeugdcriminaliteit geeft overlast, irritatie en ergernis. Veel jeugdcriminaliteit bestaat uit vandalisme, geweldsdelicten en (winkel)diefstal. Bijna alle criminaliteit gepleegd door minderjarigen kan gekwalificeerd worden als opgroeicriminaliteit: op zoek naar de grenzen van het acceptabele. Dat gaat over, maar niet per se vanzelf. En uiteindelijk ontwikkelt zich vanuit de jeugdcriminaliteit een kleine groep die als harde kern door gaat met delicten plegen. Veel jongeren komen niet verder dan *first offender*. Bij onaanvaardbaar, asociaal of crimineel gedrag hebben jongeren recht op een reactie van de samenleving.

Er is volop discussie of de op straffe discipline gebaseerde kampementen werken. De internationale wetenschappelijke literatuur daarover geeft deze militaristische aanpak weinig kans.
Stan Meuwese, directeur Defence for Children International

ACTIE | MAAK SAMEN MET DE KETENPARTNERS ONDER REGIE VAN DE GEMEENTE EEN MEETBAAR PLAN 'JEUGD EN VEILIGHEID'

HALT als directe en snelle reactie op een aantal delicten is een vrij succesvolle benadering. In beginsel goed maken wat kapot gemaakt is. Het is een vorm van herstelrecht en past binnen de pedagogische bedoelingen van het strafrecht. Dat is beter en effectiever dan een punitieve benadering.

Gemeenten zijn nauw betrokken bij vormen van alternatieve sancties, hoofdzakelijk met name in de vorm van het beschikbaar stellen van werkplekken voor HALT-sancties en werkstraffen (georganiseerd door de Raad voor de Kinderbescherming). Voor de *diehards* onder de jeugdige wetsovertreders werken vormen van 'community services' niet of niet meer zo goed.

In vormen van overleg tussen politie, justitie, kinderscherming, jeugdzorg, onderwijs en lokaal bestuur kunnen harde en toetsbare afspraken over een gezamenlijke aanpak van jeugdcriminaliteit gemaakt worden. De roep om hoge straffen, om instellingen met strenge discipline, om *zero tolerance* kunnen maatschappelijk begrijpelijk zijn. Toch staat maar proefondervindelijk de effectiviteit van op dit soort beginselen gebaseerde maatregelen staat op lange termijn proefondervindelijk bepaald niet vast. Gemeenten moeten hun rol als lokale regisseur van de openbare veiligheid waarmaken met inachtneming van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Hellevoetsluis	65
Zoetermeer	66
Assen	67
Vlaardingen	68
Renkum	69
Gaasterlân-Sleat	70
Alkmaar	71
Amerongen *	72
Vaals	73
Achtkarspelen	74
Landgraaf	75
's-Hertogenbosch	76
Urk	77
Bergen op Zoom	78
Alphen aan den Rijn	79
Oldebroek	80
Roggel en Neer	81
Boskoop	82
Dongeradeel	83
Nieuw-Lekkerland	84
Ede	85
Zutphen	86
Twenterand	87
Menterwolde	88
Gorinchem	89
De Marne	90
Rijnsburg *	91
Zeist	92
Marum	93
Heemskerk	94
Beverwijk	95
Hoorn	96

Texel	97
Weststellingwerf	98
Hengelo (O.)	99
Sliedrecht	100
Millingen a.d. Rijn	101
Terneuzen	102
Wageningen	103
Neder-Betuwe	104
Wûnseradiel	105
Amersfoort	106
Apeldoorn	107
Harderwijk	108
Zwijndrecht	109
Oss	110
het Bildt	111
Brunssum	112
Maasbracht	113
Weert	114
Maassluis	115
's-Gravendeel	116
Ermelo	117
Meppel	118
Heerenveen	119
Stede Broec	120
Winterswijk	121
Goirle	122
Liemeer	123
Coevorden	124
Bussum	125
Ooststellingwerf	126
Waalwijk	127
Ten Boer	128

Oldenzaal	129
Rhenen	130
Valkenburg *	131
Moordrecht	132
Papendrecht	133
Elburg	134
Katwijk *	135
Zaanstad	136
Velsen	137
Heerhugowaard	138
Culemborg	139
Wieringen	140
Reimerswaal	141
Purmerend	142
Veenendaal	143
Leek	144
Tholen	145
Aalburg	146
Ferwerderadiel	147
Zandvoort	148
Haalen	149
Swalmen	150
Kampen	151
Maarn *	152
Steenwijkerland	153
Soest	154
Doetinchem	155
Graafstroom	156
Noordoostpolder	157
Woensdrecht	158
Beek	159
Groenlo	160

ONDERWIJS

Percentage kinderen met onderwijsachterstand (4-12 jaar)

landelijk cijfer 24,8 %

Percentage scholieren dat relatief school verzuimt

landelijk cijfer 1,5 %

(Leerlingen zijn wel ingeschreven op school, maar niet aanwezig bij alle lessen)

Artikel 28 IVRK: Een kind heeft recht op verplicht en gratis basis-onderwijs. De staat bevordert dat voortgezet onderwijs beschikbaar en toegankelijk is voor ieder kind, dat hoger onderwijs toegankelijk is voor die kinderen die daar de capaciteiten voor hebben, dat school en beroepskeuzevoorlichting beschikbaar is en dat schooluitval aangepakt wordt. De handhaving van de schooldiscipline moet in overeenstemming zijn met de menselijke waardigheid en met dit Verdrag. Internationale samenwerking op onderwijsgebied is van groot belang.

Artikel 29 IVRK: Een kind moet worden gevormd tot zelfstandig democratisch burger. Onderwijs is gericht op de volledige ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind.

Kinderen gaan naar school, dat is hun gewone alledaagse bezigheid. De leerplicht moet ervoor zorgen dat kinderen naar school gaan en ook naar school blijven gaan. Toezicht op de leerplicht is een wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. Niet (meer) naar school gaan is een indicatie voor iets bijzonders, iets afwijkends, iets zorgelijks. Daarom is schoolverzuim algemeen erkend als een signaal van (beginnende) problemen. Hoe intensief, nauwkeurig en betrokken de leerplicht wordt gecontroleerd is afhankelijk van hoeveel een gemeente daarin wil investeren.

Zorgen voor een goed onderwijsaanbod ter plaatse is de eerste verantwoordelijkheid van de gemeenten. Voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs zijn de formele bevoegdheden van de gemeenten verschillend geregeld. Door lokaal onderwijsoverleg kan de gemeente een initiërende en stimulerende rol spelen. Uiteraard heeft de gemeente daarnaast de bijzondere verantwoordelijkheid voor het aanbod van openbaar onderwijs. Deze verantwoordelijkheid wordt steeds meer 'op afstand' geplaatst in de vorm van bestuursconstructies en samenwerkingsvormen.

ACTIE

ZORG ALS GEMEENTE GOED VOOR HET OPENBAAR ONDERWIJS, STIMULEER 'BREDE SCHOLEN' EN ZORG SAMEN MET ALLE SCHOLEN VOOR EEN BREED ONDERWIJSAANBOD PER PLAATSE, OOK VOOR KINDEREN DIE HET MINDER GOED DOEN OP SCHOOL

Het concept 'brede school' vindt steeds meer ingang. In 'brede scholen' werken basisscholen, kinderopvang en peuterspeelzalen als kernpartners samen met bibliotheken, welzijnswerk, consultatiebureaus, schoolartsen en maatschappelijk werk. De samenwerking is gericht op betere afstemming tussen voorzieningen voor kinderen en hun ouders. Het gaat om een gevarieerd aanbod, zo mogelijk vanuit één gebouw.

Gemeenten hebben een belangrijke taak in het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOA). Dit beleid wordt per 1 augustus 2006 herzien. Gemeenten zullen verantwoordelijk blijven voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Daarnaast zullen gemeenten verantwoordelijk worden voor schakelklassen. Schakelklassen zijn bedoeld als tijdelijke voorziening voor basisschoolleerlingen met extra grote (taal)achterstanden.

Gemeenten blijven ook verantwoordelijk voor het voeren van lokaal overleg met schoolbesturen over het bevorderen van integratie, over het tegengaan van segregatie en over het onderwijsachterstandenbeleid, waaronder de doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs.

Uit onderzoek van het LAKS is bijvoorbeeld gebleken dat het basisschooladvies van leerlingen vaak niet overeenkomt met de uiteindelijke leerweg in het vmbo. Het ontbreekt in veel gevallen aan een zogenaamde warme overdracht van kennis over een leerling. Deze warme overdracht is in deze context cruciaal en kan leiden tot minder uitval in het voortgezet onderwijs. Het vervolgonderwijs komt daarmee niet voor verrassingen te staan als deze leerlingen instromen. *Remon Leenders, medewerker Landelijk Actie Komitee Scholieren*

Etten-Leur	161
Simpelveld	162
IJsselstein	163
Leidschend.-Voorburg	164
Venray	165
Schoonhoven	166
Staphorst	167
Cuijk	168
Boxtel	169
Moerdijk	170
Rijswijk	171
Alblasserdam	172
Oisterwijk	173
Zwartewaterland	174
Overbetuwe	175
Westervoort	176
Goes	177
Oosterhout	178
Bodegraven	179
Enkhuizen	180
Drunen	181
Heel	182
Hardinxv.-Giessendam	183
Rucphen	184
Nijkerk	185
Beesel	186
Maarsse	187
Nieuwkoop	188
Barneveld	189
Geldrop-Mierlo	190
Rozenburg	191
Veghel	192

Wognum	193
Halderberge	194
Loppersum	195
Brummen	196
Veldhoven	197
Asten	198
Deurne	199
Hilversum	200
Nijefurd	201
Uden	202
Bunschoten	203
Langedijk	204
Hardenberg	205
Dronten	206
Vught	207
Vianen	208
Gilze en Rijen	209
Groote gast	210
Voorst	211
Heythuysen	212
Krimpen a.d. IJssel	213
Diemen	214
Ambt Montfort	215
Scheemda	216
Hulst	217
Hatterum	218
Rijnwaarden	219
Hillegom	220
Steenbergen	221
Landsmeer	222
Bergen (NH.)	223
Noordenveld	224

KINDERMISHANDELING

Percentage meldingen van kindermishandeling

landelijk cijfer 0,3 %

Artikel 19 IVRK: **Kinderen moeten beschermd worden tegen alle vormen van mishandeling - lichamelijk, psychisch, seksueel - en verwaarlozing binnen en buiten gezinsverband. De staat draagt zorg voor preventie, waar nodig interventie, en voor behandeling.**

Artikel 39 IVRK: **Een kind dat mishandeld of anderszins getraumatiseerd is, heeft recht op hulp voor herstel en sociale herintegratie in een omgeving die bevorderlijk is voor de gezondheid en het zelfrespect van het kind.**

50 kinderen overlijden ieder jaar als gevolg van kindermishandeling, 50.000 kinderen worden jaarlijks *ernstig* mishandeld. Er zijn nog talloze kinderen die op enige wijze verwaarloosd, mishandeld, geslagen, genegeerd, vernederd en gepest worden. Bij de Advies- en Meldcentra komen jaarlijks ongeveer 30.000 telefoontjes binnen.

Kindermishandeling heeft vele vormen en vele achtergronden. Veel ouders mishandelen, omdat zij zelf mishandeld zijn en niet ervaren of geleerd hebben hoe met kinderen om te gaan als kinderen lastig en vervelend zijn. Maar niet alle ouders die zelf mishandeld zijn, mishandelen. Geweld tegen kinderen in de privé-sfeer is een vorm van wat met een misleidend woord *huiselijk geweld* heet. Geen gemeente is vrij van kindermishandeling. Gemeenten kunnen niet alle vormen van mishandeling of geweld voorkomen, maar de lokale overheid kan met projecten en activiteiten kindermishandeling bespreekbaar maken, organisaties en instellingen alert maken, daders helpen hun gedrag te veranderen en slachtoffers opvangen. Hoe kindermishandeling op lokaal niveau effectief kan worden voorkomen en bestreden, onder meer door betere samenwerking op lokaal en regionaal niveau van alle betrokken instanties, wordt op dit moment uitgetoet in een aantal regio's; dit gebeurt op initiatief van de Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling (RAAK), opgericht door de prof. dr. Andries van Dantzig.

Een nieuwe regel in het Burgerlijk Wetboek, die op dit moment in het parlement wordt besproken, maakt duidelijk dat kinderen recht hebben op een respectvolle en geweldloze opvoeding. Voorlichting over deze duidelijke maatschappelijke norm kan ook door de gemeente opgepakt worden.

ACTIE MAAK PER GEMEENTE EEN EIGEN PLAN – IN NAUW OVERLEG MET DE PROVINCIE – OVER (LICHT)E VORMEN VAN JEUGDZORG, PREVENTIE VAN OPVOEDPROBLEMEN EN OPVOEDINGSONDERSTEUNING. ZORG VOOR EEN OUDER-KIND-CENTRUM

JEUGDZORG en OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Percentage kinderen dat in instituten woont (0-17 jaar)

landelijk cijfer 3,3 %

Artikel 20 IVRK: **Er is bijzondere zorg voor kinderen die niet meer thuis bij hun ouders kunnen wonen.**

Met de overgrote meerderheid van de kinderen en jongeren gaat het goed in Nederland. Zo'n vijftien procent van de jeugdigen komt problemen tegen bij het opgroeien. De verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg ligt bij de provincies en bij de drie grote-stadsregio's. Gemeenten hebben en houden de primaire taak van preventie en - in overleg met de provincie - licht-ambulante hulpverlening.

Preventie heeft vooral de vorm van opvoedingsvoorlichting aan ouders. Op dat terrein is nog een wereld te winnen. Gezinnen zijn kleiner dan enkele decennia geleden, gezinnen met kinderen verkeren vaak in een tamelijk geïsoleerde positie, de druk op tweeverdieners met kleine kinderen is groot, de overdracht van opvoedingservaring is minder vanzelfsprekend. Consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters, kinderopvangvoorzieningen en andere opvoedingsondersteuningsactiviteiten kunnen samen opgaan in een ouder-kind-centrum.

Toen het voor Shanelle (16) thuis niet meer ging, wilde zij het liefst dicht bij haar vrienden en school naar een internaat. Dit kon niet. Er was geen internaat in de buurt. Nu woont zij al vijf jaar in een internaat op 35 kilometer van haar moeder. Ze heeft ondertussen vrienden in het dorp, gaat naar de plaatselijke school (volgend jaar eindexamen) en heeft een bijbaantje in de plaatselijke kledingwinkel. 'Het ging eigenlijk prima met me,' vertelt Shanelle. Ging, want Shanelle trekt bij het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg aan de bel: zij moet ineens verhuizen. 'Er is een nieuwe regel. Instellingen mogen niet meer dan 10% van hun cliënten van een andere provincie in huis hebben. En mijn moeder woont in een andere provincie. Nu moet ik ineens het laatste jaar ergens anders gaan wonen.' Shanelle maakt zich grote zorgen over haar eindexamen en wil haar vrienden niet missen. *Yvet Pieper, Onderzoeker Stichting Alexander*

Zundert	225
Winsum	226
Ridderkerk	227
Nieuwegein	228
Berkelland	229
Westerveld	230
Montferland	231
Borger-Odoorn	232
Oirschot	233
Dongen	234
Duiven	235
Voorhout *	236
Haaksbergen	237
Vlist	238
Doorn *	239
Zederik	240
Putten	241
Leiderdorp	242
Lemsterland	243
Stein	244
Werkendam	245
Baarn	246
Waddinxveen	247
Schermer	248
Eemnes	249
Gemert-Bakel	250
Beuningen	251
Ouderkerk	252
Opsterland	253
Houten	254
Boarnsterhim	255
Wymbritseradiel	256

Valkenswaard	257
Bergeijk	258
Neerijnen	259
Echt-Susteren	260
Vlieland	261
Oude IJsselstreek	262
Losser	263
Epe	264
Weesp	265
Noord-Beveland	266
Margraten	267
Schinnen	268
Heusden	269
Groesbeek	270
Geldermalsen	271
Wijchen	272
Nunspeet	273
Rijssen-Holten	274
Rijnwoude	275
Bedum	276
Genneep	277
Valkenburg a.d. Geul	278
Drechterland *	279
Leeuwarderadeel	280
Hellendoorn	281
Waalre	282
Wervershoof	283
Bergambacht	284
Lopik	285
Schijndel	286
Meerlo-Wanssum	287
Meijel	288

KINDEREN uit UITKERINGSGEZINNEN en in ACHTERSTANDSWIJKEN

Percentage kinderen dat in een uitkeringsgezin leeft (0-17 jaar)

landelijk cijfer 6,7 %

Percentage scholieren dat in achterstandswijk woont (0-17 jaar)

landelijk cijfer 15,9 %

Artikel 27 IVRK: **Kinderen hebben recht op een passende levensstandaard, ouders moeten daarvoor zorgen binnen hun mogelijkheden en de staat ondersteunt hen daarbij.**

Kinderen kiezen niet in welke gemeente en in welke wijk ze geboren worden. Kinderen kiezen niet in welk gezin zij geboren worden. Kinderen kiezen niet welke welstand hun ten deel valt.

Armoede is een relatief begrip: het is gekoppeld aan het algemene welvaartsniveau van een samenleving en het daarmee samenhangende voorzieningenniveau. Wie in de huidige Westerse samenleving om financiële redenen zich geen ijskast, geen televisie, geen telefoon of geen vakantie kan veroorloven, kan als arm worden gekwalificeerd. De Armoedemonitor 2005 concludeert dat steeds meer kinderen opgroeien in arme gezinnen, op of onder de armoedegrens. Vertoonde het percentage een aantal jaren geleden een licht dalende trend, de laatste paar jaar stijgt het weer.

Arm is niet alleen een kwestie van geld. Armoede treft families soms generaties lang. Armoede kan gepaard gaan met allerlei vormen van sociale uitsluiting. Uitsluiten is een werkwoord: wie sluit wie uit? Arme kinderen zijn oververtegenwoordigd in de kindbescherming. Arme kinderen zijn ondervertegenwoordigd in de georganiseerde sport. Arme kinderen plagen naar verhouding meer strafbare feiten, verlaten naar verhouding vaker het onderwijs zonder diploma. Armoede is derhalve een complex verschijnsel.

Het zou eens tijd worden de kinderbijslag naar een kostendekkend niveau op te trekken. Meer investeren in kinderen is ook een zaak van eigen belang van de hele samenleving: op termijn minder sociale kosten en meer fiscale opbrengsten. *Stan Meuwese, directeur Defence for Children International*

De effecten van armoede op kinderen zijn schrijnend: 70% van de ouders kan niet voldoende kleren kopen, 50% heeft geen geld voor verjaardagsfeestjes, 25% van de kinderen heeft niet iedere dag een warme maaltijd.

Particuliere initiatieven als voedselbanken zijn kennelijk noodzakelijk; zij zijn ook een teken van een tekortschietend overheidsbeleid. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om op lokaal niveau de wettelijke mogelijkheden maximaal te benutten. Bijzondere bijstand kan met inventiviteit worden toegepast. Stadspassen met kortingsmogelijkheden voor arme mensen behoren eigenlijk overbodig te zijn, maar zijn een mogelijkheid plaatselijk toch iets te doen.

Eén op de tien kinderen deelt niet in de welvaart. Eén op de tien kinderen heeft te maken met armoede. De vraag is wat de gemeenten gaan doen om de kinderrechten voor alle kinderen waar te maken.

ACTIE FORMULEER – BINNEN DE WETTELIJKE MOGELIJKHEDEN – EEN EIGEN LOKAAL ARMOEDEBELEID MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR GEZINNEN MET KINDEREN

Het is schokkend dat in een welvarend land als Nederland bijna 16% van de kinderen en jongeren in een achterstandswijk woont. Ieder kind heeft immers recht op ontwikkeling en toekomstperspectief. Ook in Nederland. Jongeren hebben recht op goede scholing te krijgen en er moet actief gewerkt worden aan het aanpakken van jeugdwerkloosheid. Het creëren van stageplekken is hier onderdeel van. Maar met scholing en arbeid zijn we er niet. Jongeren moeten zich integraal onderdeel voelen van de samenleving. Dit betekent dat ze mee moeten kunnen denken, praten en besluiten over zaken die hen aangaan. Alleen wezenlijke participatie vanuit eigen kracht leidt tot betrokkenheid en opbouw en verdringt de neiging tot destructie. De overheid zal hier voorwaardenscheppend in moeten zijn. Aan ons allen de taak als maatschappelijke organisaties, als burgers en als overheid, om hier zinvolle invulling aan te geven. *Marjon Donkers, Stichting Kinderpostzegels Nederland*

Zevenaar	289
Midden-Drenthe	290
Heemstede	291
Zaltbommel	292
Leersum *	293
Zeevang	294
Venhuizen *	295
Hendrik-Ido-Ambacht	296
Tytsjerksteradiel	297
Geertruidenberg	298
Wijk bij Duurstede	299
Best	300
De Ronde Venen	301
Skarsterlân	302
Kapelle	303
Wierden	304
Anna Paulowna	305
Jacobswoude	306
Oud-Beijerland	307
Opmeer	308
Zijpe	309
Zoeterwoude	310
Westland	311
Wieringermeer	312
Lochem	313
Abcoude	314
De Bilt	315
Sluis	316
Son en Breugel	317
Haarlemmermeer	318
Niedorp	319
Laarbeek	320

Olst-Wijhe	321
Pijnacker-Nootdorp	322
Aalten	323
Voorschoten	324
Binnenmaas	325
Tynaarlo	326
Arcen en Velden	327
Bennebroek	328
Helden	329
Uithoorn	330
Boxmeer	331
Menaldumadeel	332
Nuth	333
Borne	334
Loon op Zand	335
Strijen	336
Harenkarspel	337
Onderbanken	338
Lingewaard	339
Thorn	340
Zevenh.-Moerkapelle	341
Raalte	342
Nederweert	343
Roerdalen	344
Obdam	345
Oegstgeest	346
Andijk	347
Huizen	348
Woerden	349
De Wolden	350
Landerd	351
Gulpen-Wittem	352

ZUIGELINGEN- en KINDERSTERFTE

Sterfgevallen per 100.000 kinderen

landelijk cijfer 17,4 %

Promillage zuigelingensterfte

landelijk cijfer 3,9 ‰

Artikel 6 IVRK: **Kinderen hebben recht op overleven en ontwikkeling**

De tijd dat zuigelingensterfte aan de orde van de dag was ligt - wat Nederland betreft - ver achter ons. Nederland staat hoog in de *Under 5 Mortality Rate*, die Unicef jaarlijks presenteert. Nederland staat met 4 kinderen per 1000 die overlijden voor hun vijfde levensjaar op de lijst op plaats 162 van de 192 landen. Toch doen 22 landen (zoals Finland, Frankrijk, Zweden, Singapore en IJsland) het beter dan Nederland.

Zorg voor baby's, peuters en kleuters kan altijd beter. De consultatiebureaus bereiken meer dan 90% van alle pasgeboren kinderen. Maar niet allemaal. Het kan een reden tot zorg zijn wanneer ouders geen gebruik maken van deze voorziening vanwege alle mogelijke vormen van verwaarlozing of mishandeling. Zorgvermijding kan een veelbetekenend signaal zijn.

Recent is gebleken dat wiegendood fors is afgenomen door baby's niet op hun rug, maar op hun buik te leggen. Opvoedingsvoorlichting is - met alle opvoedingsonzekerheid van aanstaande ouders - een belangrijke voorziening. Consultatiebureaus zouden een plaats moeten krijgen in Ouder-Kind-Centra die in verschillende buurten en wijken de afgelopen jaren zijn opgericht.

ACTIE VESTIG IN IEDERE WIJK EEN OUDER-KIND-CENTRUM

Uit onderzoek naar zuigelingensterfte blijkt dat vooral het geven van goede en gerichte voorlichting aan zwangere vrouwen over risicofactoren voor sterfte rond de geboorte en het verbeteren van de zorg aan allochtonen van belang is. Vanwege de diverse samenstelling van inwoners per gemeenten, kan ook op dit gebied lokaal beleid het verschil maken. **Maud Droogleever Fortuyn**, medewerker Unicef

TIENERMOEDERS

Percentage tienermoeders (15-19 jaar)

landelijk cijfer 1,0 %

Artikel 24 IVRK: **Zorg voor moeder en kind in het kader van gezondheidszorg.**

Tienermoeders: met het kinderrechtenverdrag in de hand zijn er twee minderjarigen die extra zorg en aandacht behoeven. De jonge moeder van soms 13, 14 jaar en haar baby. Het heeft er een tijd naar uitgezien dat tienerzwangerschappen door de anticonceptiepillen en de abortuswetgeving als verschijnsel zouden verdwijnen. Door allerlei factoren lijkt het aantal tienerzwangerschappen eerder toe dan af te nemen. Een andere visie op de seksuele moraal vanuit een andere levensopvatting zou een belangrijke factor kunnen zijn. Wellicht speelt de verminderde seksuele voorlichting ook een rol.

Jonge meisjes moeten hun school afmaken in plaats van babykleertjes wassen. Het sociale netwerk rondom deze meisjes met hun kinderen zou ervoor moeten zorgen dat zij het allebei kunnen doen: naar school gaan en voor hun kind zorgen. Het komt voor dat deze jonge moeders worden verstoten door het gezin waarin zij zijn opgegroeid. Schaamte en eergevoel kunnen groter zijn dan begrip en hulp. Waar nodig zouden er speciale opvangvoorzieningen moeten zijn om deze meisjes de weg in het leven te wijzen. Dat is zeker een vorm van maatschappelijke ondersteuning waar gemeenten (of een samenwerkingsvorm van een paar gemeenten in de regio) hun bijdrage aan zouden kunnen leveren.

ACTIE

EN LET IN HET BIJZONDER OP DE TIENERMOEDERS

Goedereede	353
Meerssen	354
Uitgeest	355
Noordwijk	356
Zuidhorn	357
Oostflakkee	358
Ommen	359
Boekel	360
Someren	361
Zeewolde	362
Baarle-Nassau	363
Dalfsen	364
Bernheze	365
Nieuwerkerk a/d IJssel	366
West Maas en Waal	367
Littenseradiel	368
Voerendaal	369
Drimmelen	370
Borsele	371
Oudewater	372
Reusel-De Mierden	373
Nederlek	374
Kessel	375
Sassenheim *	376
Ubbergen	377
Ameland	378
Lisse	379
Slochteren	380
Montfoort	381
Schouwen-Duiveland	382
Aa en Hunze	383
Woudrichem	384

SPEELRUIMTE

Aantal kinderen per hectare openbare speelruimte

landelijk cijfer 55

Artikel 31 IVRK: **Kinderen hebben recht op spelen.**

Spelen hoort als vanzelfsprekend bij kinderen: spelende kinderen, het is bijna een tautologie. Spelen is het kinderrecht bij uitstek. Kinderen in de grote steden hebben gemiddeld 4 m² beschikbaar om te spelen, terwijl een auto 10 m² aan ruimte krijgt. Gemeenten hebben een belangrijke rol in de verwezenlijking van dit recht: in de ruimtelijke ordening, in het sportaanbod, in de speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Maar ook - als we het woord spelen wat breder opvatten - in het aanbod van kunst en cultuur voor kinderen en jongeren.

School-thuisroutes moeten verkeers- en sociaal veilig ingericht zijn. Het bieden van voldoende buitenspeel- en sportgelegenheid in de eigen woonwijk en het stimuleren van lopen en fietsen zijn sterke wapens in de strijd tegen overgewicht. Een gemeentelijk speelruimtebeleidsplan is een goede eerste stap om dit te realiseren. De gemeente legt daarin haar visie vast op de openbare speel-, sport- en ontmoetingsruimte van kinderen en jongeren en reserveert vierkante meters voor speelruimte voor kinderen én jongeren. Bij de inrichting van buurtgroen, parken en nabije bossen komen mogelijkheden voor 'groen avontuur'.

ACTIE **MAAK EEN EIGEN BUITENRUIMTEPLAN VOOR UW GEMEENTEN, GEEF RUIMTE AAN SPELEN BINNEN DE RUIMTELIJKE ORDENING**

In dichtbebouwde wijken kan extra ruimte worden gecreëerd door intensief en meervoudig gebruik van de buitenruimte (speelstraten, schoolpleinen openstellen, spelbegeleiding). De invulling daarvan kan met kinderen, jongeren en bewoners samen worden gedaan.

De VNG en Jantje Beton hebben het netwerk Childfriendly Cities gestart. In dit netwerk wisselen gemeenten ervaringen uit rond kindvriendelijke initiatieven.

Alle kinderen willen buiten kunnen spelen bij hen in de buurt en deel kunnen nemen aan aansprekende activiteiten vanuit jeugdwerk en verenigingen. Kinderen ontmoeten elkaar daar, los van schoolverband. Want als kinderen samen spelen, leren zij samen leven! Josine van den Bogaard, Platform Ruimte voor de Jeugd | Froukje Hajer, Jantje Beton

AAN DE SLAG MET EN VOOR DE KINDEREN EN JONGEREN!

In deze brochure waar we de indicatoren van **Kinderen in Tel** toelichten komen niet alle aspecten van het lokale jeugdbeleid aan de orde. Niet om dat we deze niet belangrijk vinden, maar omdat er (vooralsnog) geen vergelijkbaar en betrouwbaar cijfermateriaal beschikbaar is.

Zorg voor gehandicapte kinderen (zeker gezien de komende Wet Maatschappelijke Ondersteuning), kinderopvang, sportparticipatie, cultuurvoorzieningen, opvang voor 'illegale' kinderen: de gemeenten kunnen op al deze terreinen binnen de huidige wettelijke kaders een eigen actief beleid voeren en zo bijdragen aan de verwezenlijking van de kinderrechten ter plaatse.

Ook **jeugdparticipatie** is (nog) geen indicator in **Kinderen in Tel**. Er ontbreken vergelijkbare gegevens. Toch is jeugdparticipatie een essentieel onderdeel van het lokale jeugdbeleid.

Inspraak van kinderen en jongeren is vastgelegd in artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag. Het is niet goed voorstelbaar dat er beleid wordt geformuleerd voor de jeugd en over de jeugd, maar zonder de jeugd. Jeugdparticipatie vereist inzet, openheid en creativiteit van beide kanten: overheid én jeugd. Bestuurders moeten in de beleidsprocedures, in de beleids teksten en in de beleidsplannen een open blik hebben voor de kinderen en jongeren en hun situatie. Creativiteit van jeugdparticipatie kan blijken uit het scala van mogelijkheden om jeugdigen bij het beleid te betrekken: een lokale jeugdraad, lokale jongerenradio, jongerendebatten, enquêtes onder kinderen en jongeren, 'peer group information' (jongeren lichten jongeren voor) en jongerenpanels. Jeugdparticipatie vraagt naast openheid en creativiteit ook inzet. Het kost extra energie. Dat is geen weggegooid geld, maar een investering in beter beleid.

TiP Maak van 20 november, de Internationale Dag voor de Rechten van het Kind, een lokale feestdag voor de jeugd met een kinderrechtenfestival, een speciale raadszitting, de uitgifte van een plaatselijke kinderrechtenkrant en met wat nog meer te bedenken valt.

AAN DE SLAG

Een eigen jeugdparagraaf in het collegeakkoord, de jeugdwethouder, een fors budget, een goede ambtelijke afstemming, meetbare en afrekenbare doelen, kortom, een eigen plaats voor jeugdigen op de gemeentelijk prioriteitenlijst!

Maasdonk	417
Maasdriel	418
Tubbergen	419
Berkel en Rodenrijs	420
Hunsel	421
Nuenen c.a.	422
Liesveld	423
Renswoude	424
Ter Aar	425
Bronckhorst	426
Maasbree	427
Brielle	428
Heeze-Leende	429
Heiloo	430
Bergen (L.)	431
Bladel	432
Albrandswaard	433
Haaren	434
Schiermonnikoog	435
Wester-Koggenland	436
Lingewaal	437
Aalsmeer	438
Bleiswijk	439
Alphen-Chaam	440
Laren	441
Mill en Sint Hubert	442
Hilvarenbeek	443
Bernisse	444
Alkemade	445
Muiden	446
Reeuwijk	447
Eijsden	448

Mook en Middelaar	385
Loenen	386
Heumen	387
Dirksland	388
Horst aan de Maas	389
Barendrecht	390
Blaricum	391
Sint Anthonis	392
Leusden	393
Castricum	394
Sint-Michiëlsgestel	395
Cromstrijen	396
Driebergen-Rijsenb. *	397
Haren	398
Eersel	399
Scherpenzeel	400
Oostzaan	401
Korendijk	402
Cranendonck	403
Warmond *	404
Hof van Twente	405
Middelharnis	406
Edam-Volendam	407
Amstelveen	408
Bergschenhoek	409
Buren	410
Noorder-Koggenland	411
Breukelen	412
Lith	413
Giessenlanden	414
Bloemendaal	415
Westvoorne	416

Wormerland	449
Wassenaar	450
Wijdmeren	451
Woudenberg	452
Noordwijkerhout	453
Sint-Oedenrode	454
Ouder-Amstel	455
Waterland	456
Graft-De Rijp	457
Dinkelland	458
Haarlemmerliede c.a.	459
Veere	460
Sevenum	461
Beemster	462
Terschelling	463
Midden-Delfland	464
Bunnik	465
Naarden	466
Rozendaal	467

meer informatie

www.kinderenintel.nl

www.unicef.nl

www.jantjebeton.nl

www.verwey-jonker.nl

www.defenceforchildren.nl

www.kinderpostzegels.nl

www.vng.nl

www.operatiejong.nl

www.kindvriendelijkesteden.nl

colofon

Deze brochure is een gemeenschappelijke uitgave van het Verwey-Jonker Instituut, Jantje Beton, Unicef Nederland, Stichting Kinderpostzegels Nederland en Defence for Children International Nederland.

Verder werken aan het project *Kinderen in Tel* mee Landelijk Actie Komitee Scholieren, Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs, Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen, Platform Ruimte voor de Jeugd, Stichting Alexander en het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg.

tekst	Stan Meuwese
vormgeving	Artwise Charlotte Boersma, Amsterdam
druk	Stenco Offset, Amsterdam
oplage	12.000 exemplaren

Exemplaren te bestellen via DCI-NL, Postbus 75297, 1070 AG Amsterdam

Het *Databoek Kinderen in Tel* met alle gegevens over alle gemeenten is een uitgave van het Verwey-Jonker Instituut. Het onderzoek is uitgevoerd door Majone Steketeer en Jodi Mak met medewerking van Bas Tierolf en Meta Flikweert.

©2006

VERWEY-JONKER INSTITUUT

Onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken

Hoeveel kinderen leven in omstandigheden die veilig en gezond opgroeien in de weg staan? Daarover is te weinig bekend. De kracht van *Kinderen in Tel* is dat cijfermateriaal laat zien hoe het staat met het welzijn van kinderen in Nederland. Als onderzoeker van maatschappelijke vraagstukken neemt het Verwey-Jonker Instituut graag de taak op zich die gegevens op te sporen, wetenschappelijk te onderbouwen en te presenteren voor een breed publiek.

UNICEF

Unicef, de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties, geeft hulp aan kinderen in ontwikkelingslanden en komt op voor de rechten van kinderen wereldwijd. Dus ook in Nederland. *Kinderen in Tel* is voor Unicef een belangrijk middel om te zien hoe gemeenten zorg dragen voor de realisatie van kinderrechten.

STICHTING KINDERPOSTZEGELS NEDERLAND

Stichting Kinderpostzegels Nederland is een kinderplichtorganisatie die vooral bekend is van de jaarlijkse Kinderpostzegelactie. Met het ingezamelde geld steunt Kinderpostzegels honderden initiatieven in binnen- en buitenland voor kinderen die door geweld, ziekte of armoede niet gewoon kind kunnen zijn. Door *Kinderen in Tel* komen de leefsituatie en rechten van kinderen hopelijk meer dan ooit bovenaan de politieke agenda te staan.

JANTJE BETON

Jantje Beton komt op voor de speelkansen van alle kinderen in Nederland. Als kinderen spelen hebben ze niet alleen plezier, ze doen ook allerlei ervaringen op die goed zijn voor hun ontwikkeling. Met name voor kinderen die door omstandigheden in de verdrukking dreigen te komen, is dat extra belangrijk. Daarom bedenkt, financiert en organiseert Jantje Beton projecten om juist deze kinderen spelenderwijs voor te bereiden op een actieve deelname aan onze samenleving. Want als kinderen samen spelen, leren ze samenleven! *Kinderen in Tel* draagt bij aan de realisatie van kindvriendelijke gemeenten.

DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL

De Nederlandse Afdeling van Defence for Children International stelt het bevorderen van de rechten van kinderen ten doel, uitgaande van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. DCI-NL richt zich op internationale kinderrechtenstandaarden, uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing van kinderen, kinderen in conflict met de wet en vreemdelingenbeleid. *Gemeentelijk jeugdbeleid moet op kinderrechten gebaseerd zijn.*